

Як русичі на човнах фестивалили на Басовому Куті

Справжнім русичам і варягам дощ і навіть буря не ставали на заваді на шляху до відкриття нових земель. І їхнім нащадкам, очевидно, теж. Саме з русичами та древніми слов'янами асоціюються учасники фестивалю, які зїхалися в городище «Оствиця», в парк історичної реконструкції на березі Басового Кута, щоб взяти участь у фестивалі прадавніх човнів, який вперше відбувся в Рівному.

Мужні, загорілі чоловіки з бородами та сережками у вухах, жінки у вигадливо зав'язаних головних уборах та полотняних і вовняних убраннях відтворюють українську історію, яка сягає набагато древніших часів, аніж період оселення, люльок, вишиванок, шабель та шароварів.

На запливи вийшло 7 човнів: два дракари, одна лодь, довбанки, рибальські човни. Останнім від берега відчалює вже знаменитий «Гунгнір» — на ньому серед чоловіків і киянка з клубу реконструкторів «Ярту» Оксана Волохіна, на ній

їжі і щось помайструвати. Була також нижня рубаха, оторочена шовком, потім більш утеплена шерстяна, а також плащ з лисячим хутром.

Човни рушили, а на березі воїнів, як годиться, проводжають їхні кохані або ж «дружини».

Піддерев'яним накриттям на лавах сидять майстрині Гертруда і Тетяна з клубу «Берсерк» з Чернівців:

— Ми плетемо дьорганку. Це мотузка, яка може бути декоративним елементом для тих, хто носить довгі коси, або ж кріпити ніж до пояса.

можна буде зіткати пояс чи інший елемент одягу.

Також Леся займається виготовленням бусин зі скла. Як тільки вона винесла свої дивовижні бусини і висипала в миску з полотняного мішечка — дівчата кинулися їх перебирати. Бо це справді неймовірна краса і дивовижа.

— Вартість однієї такої бусини — 30 гривень, — каже Леся. — Адже сировину — різнокольорове скло — заготовляємо з Німеччини та США, рідко використовуємо українське, оскільки воно не зовсім придатне, щоб вилити з нього при-

уватися. У захороненнях їх частенько знаходили в гаманцях заможних купців.

Неподалік — чоловіча зона: тут облаштували щось на кшталт зброярні. Мечі, щити, кольчуги, шоломи та інше. Кожен обладунок має свого господаря. Вага шолома така, що як ненароком вронити його на ногу, то

духмянний чай з мелісою та чебрецем, курячий бульйон, пампухи з часником. Все — у двох спеціальних глиняних печах.

Господиня з Рівного Олена Будня:

— Колись пироги і дечки змазували олією або смальцем пір'ям гуски, бо воно цупке і пір'їни довші, ніж

ологи не знаходять жодного великого металевого посуду на зразок чану періоду IX ст., в якому могли готувати мед. Тому один з вчених припустив, що мед варили саме за такою технологією: розпикали на вогнищі каміння до 700-800 градусів і опускали його в бочку з водою. Від того вода закипала, і туди вже опускали мед. Але майже мед

вкидали мед. Але такий мед не можна пити одразу. Виявляється, треба, щоб він ще рік відстоявся і перебродив.

Фестиваль прадавніх човнів, як і Музейні гостини чи свято вулиці Поштової, може стати культурною родзинкою Рівного. Якщо навіть у дощ та карантин не зупинило затятих прихильників українського Середньовіччя — їх з'їхалося понад 60 з Ніжина, Чернігова, Київщини, Херсонщини, Одещини, Чернівців. Принаймні про це мріє його ідейник та організатор Юрій Ойцюсь:

просто неймовірно розкішний наряд.

— Це костюм періоду X століття, подібний до тих, які колись носили на Чернігівщині заможні дівчата, — розповіла п.Оксана. — Тут є хутро, бязь, кресало, шовкова сумочка і невеликий ніж. У кожної дівчини на той час мав висіти такий на пояс: для приготування

Поряд пряде вовну Леся: — Цю вовнуя пофарбувала ублакитний колір з допомогою повністю натурального барвника — рослини вайда, яка росте в наших місцях. Це справжня вовна з овець, з якої відбирала більш довгі пасма, тому що з них нитка виходить більш якісна. Потім дві нитки пряду докупи. З такої спряденої нитки

краси. Є, звісно, й дорожчі бусини — все залежить від їхньої величини та форми, наскільки складно було їх виготовляти. Наприклад, є бусини зі справжньою срібною фольгою всередині.

Виготовляємо зі скла також шашки та підвісні гудзики. Колись скляні прикраси цінувалися як гроші. Ними можна було розрахо-

можно відбити пальці. Більшість виготовив власними руками коваль Валентин Козлов з клубу реконструкції «Рарог» з Нової Каховки, що на Херсонщині. Він стверджує, що у IX-XI століттях тільки у заможних та у вікінгів були такі шоломи, та й зараз їх виготовлення — дуже дорога робота.

Озброїлися — і воювати. І між собою, і військо проти війська. До речі, серед воїнів була і тендітна дівчина Крістіна Дзюба — до клубу реконструкції входить з 2016 року. У поєдинках бере участь неодноразово, для цього тренується.

Як пережити дощову ніч на березі водойми? Для сім'ї з двома маленькими дітьми, а серед учасників і такі були, — це вже випробування. Проте організатори та й самі учасники добряче підготувалися. Навіть намети у них мають вигляд автентичних. Низ застелили солом'яно. Кажуть, вночі не змогли.

Поки воїни захищають свої володіння, господині — чаклюють на кухні. Готують для них та інших учасників

у курки. Пирогів в глиняній печі, якщо добре розжарена, печуться дуже швидко — 7-10 хвилин.

А ще на фестивалі Максим на прізвисько Бортник варив справжній мед — ні, не той, що бджоли виготовили і який ми у чай додаємо.

— Це медове вино, мед питний, — пояснив Максим. — В ті часи, коли тут не було виноградників, наші предки вживали його. Він вариться в дубовій бочці за ричим камінням. Зараз архе-

— Через карантин ми ледь добилися дозволу на проведення. Іноземців ми навіть не запрошували, хоча могли приїхати і з Білорусі, і з Польщі, і з Литви. Масштаби планувалися дуже великі. І все ж я задоволений, як пройшов фестиваль. Дуже хотів би, щоб цей фестиваль традиційно проходив щороку. Надіюся, що нас будуть підтримувати, адже ми показали, що можемо організувати справді цікавий захід.

Дарина ГУЗЕНКОВА.

